

LOKALNA PLATFORMA NA RZECZ ZAPOBIEGANIA POWSTAWANIU ODPADÓW (ZPO)

JAK ZAPOBIEGAĆ POWSTAWANIU ODPADÓW?

NIE WYTWARZAJMY TYLE ŚMIECI!

Zapobieganie powstawaniu i zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów to główne i podstawowe cele w gospodarce odpadami. W dzisiejszych czasach wszystkie produkty sprzedawane są w opakowaniach, które po zużyciu produktu stają się odpadem. Zapobieganie powstawaniu odpadów jest najbardziej pożądaną i zdecydowanie najlepszą metodą gospodarowania, jako że brak odpadów oznacza brak problemów z nimi związanych, takich jak zbieranie, transport czy unieszkodliwianie – a wszystkie te metody w mniejszym lub większym stopniu wymagają nakładów finansowych, użycia energii i materiałów. Niesegregowane i niezagospodarowane śmieci, które każdy z nas wyrzuca każdego dnia, trafiają na wciąż powiększające się składowiska odpadów. Pamiętajmy jednak, że kosztami ich utrzymania jesteśmy przecież obciążani my wszyscy.

WEDŁUG STATYSTYK GUS, PRZECIĘTNY POLAK „PRODUKUJE” PONAD 350 KG ODPADÓW ROCZNIE!

Każdy z nas, mieszkańców, może w swoim domu podjąć działania sprzyjające ograniczeniu powstawania odpadów – dzięki czemu nasze otoczenie będzie ładniejsze, a my zaoszczędzimy na opłatach.

Poniżej prezentujemy kilka prostych zasad jak zmniejszyć ilość odpadów:

Kupuję odpowiedzialnie... i śmieczę mniej!

1.

KUPOJ Z GŁOWĄ!

Wybieraj proste opakowania, najlepiej szklane lub papierowe.

Czy wiesz, że w ciągu 1 roku wyrzucasz ok. 66 plastikowych butelek PET? Szkło można przetwarzać nieskończoną ilość razy, a papier szybko ulega biodegradacji.

Zrezygnuj z jednorazówek – bawełnianą torbę możesz wykorzystać wielokrotnie.

Zamiast kilku małych opakowań wybierz jedno duże.

2.

UŻYWAJ NIE RAZ!

Jedz z klasą! Plastikowe sztucze zastąp metalowymi.

Produkty jednorazowe zastąp tymi wielokrotnego użytku lub produktami na wymienne wkłady.

3.

NADAJ DRUGIE ŻYCIE

Zmień obicia swojej starej kanapy i miej mebel jak nowy. Zawsze możesz ją również odstąpić komuś innemu, vintage jest w modzie!

Tnij nogawki!

4.

NIE POTRZEBUJESZ – PODAJ DALEJ

Wymieniaj, oddawaj, sprzedawaj! Dziel się zamiast wyrzucać.

SEGREGUJESZ... I ŚMIECISZ MNIJ!

Kupuj odpowiedzialnie!

Najlepszym sposobem na poradzenie sobie z górą śmieci jest ograniczenie ich ilości. Najlepiej zacząć już podczas następnej wizyty w sklepie. Ruszając na zakupy, pamiętajmy, że każda nasz zakup ma wpływ na stan środowiska naturalnego. To właśnie dzięki naszym decyzjom przy kasie możemy znacznie ograniczyć ilość wytwarzanych śmieci. Robiąc listę zakupów, warto odpowiedzieć sobie na zasadnicze pytania: czy naprawdę tego potrzebuję? A może to, co mam, nadal działa albo da się zreperować? Kupując tylko to, co nam potrzebne, możemy nie tylko ograniczyć ilość śmieci, ale również zużycie energii, surowców i wody potrzebnych podczas produkcji.

Weź torbę z domu!

Pamiętajmy, żeby na wyprawę do sklepu iść z własną torbą wielokrotnego użytku. Im rzadziej korzystając będziemy z plastikowych toreb dostępnych w każdym markecie, tym mniej śmieci wylądają w koszu. Jeśli zapomnimy własnej torby, nie bierzmy cienkich jednorazówek – w prawie każdym sklepie można dostać duże i solidne torby plastikowe, które będziemy mogli wykorzystać do innych celów – np. jako torbę na segregowane surowce. Torba wielokrotnego użytku jest pojemna, wytrzymała i będzie służyć całe lata, a po zwinięciu zajmuje tak mało miejsca, że zmieści się w każdej damskiej torebce. Warto wyrobić taki nawyk szczególnie, że każda torba jednorazowa w sklepie to dodatkowy koszt i dodatkowy śmieć. Jednorazowe torebki służą nam tylko chwilę, a po powrocie do domu lądują w koszu, przyczyniając się do produkcji ogromnej ilości śmieci.

Kupuj tyle, ile naprawdę potrzebujesz!

Zwracaj uwagę na daty przydatności do spożycia!

Wybieraj produkty trwałe!

Unikaj jednorazowych produktów np. plastikowych sztućców na grilla, papierowych talerzyków czy plastikowych kubeczków. Zamiast zwykłych, jednorazowych baterii stosuj akumulatorki, które można wielokrotnie ładować. Zamiast papierowych ręczników, możemy korzystać z materiałowej ściereczki. Zamiast za każdym razem kupować dozownik z mydłem w płynie, możemy kupić go raz, a później uzupełniać mydło z saszetek. Zamiast używać jednorazowych maszynek do golenia, można przetrzucić się na maszynkę na wymienne ostrza.

Wybierz szklaną butelkę zwrotną zamiast butelki plastikowej (szklana butelka może być wykorzystana powtórnie nawet 15 razy, podczas gdy butelka plastikowa jest jednorazowa) – jeżeli to możliwe przygotuj napoje w domu na bazie wody wodociągowej.

Unikaj produktów zapakowanych w wiele warstw opakowań. Podczas codziennych zakupów starajmy się wybierać produkty, które można kupić bez opakowania, np. warzywa, owoce, mięso czy pieczywo. W tym celu warto wybrać się z wizytą na bazar, do piekarni, warzywniaka czy sklepu mięsnego. Wybierając lokalne produkty otrzymujemy świeższe towary, których transport do miejsca ostatecznej sprzedaży nie wiązał się z przewozem na duże odległości, dzięki czemu ograniczamy emisję gazów cieplarnianych. Niepakowane towary możemy kupić też w supermarkecie, wybierając towar ze stoisk zamiast pakowane towary z półki. Każda taka decyzja sprawia, że w naszym koszu ląduje mniej foliowych opakowań i styropianowych tacek, które później przeważnie trafiają na wysypiska. Oczywiście nie wszystkie towary jesteśmy w stanie kupić bez opakowania. Wybierajmy takie, które są pakowane w materiały biodegradowalne lub podlegają recyklingowi. Najlepiej wybierać opakowania wykonane ze szkła i metali. Są to materiały, które można przetwarzać nieskończoną ilość razy. To lepsze rozwiązanie niż wybór opakowań plastikowych, które pomimo, że również mogą być przetwarzane, to ich żywotność jest krótsza, a ich rozkład potrafi trwać nawet tysiące lat. Jeżeli to możliwe unikajmy plastikowych opakowań pokrytych folią termozgrzewalną – w tej formie nie nadają się do przetworzenia. Przetworzeniu nie ulega też czarny plastik.

Zastanów się przed dokonaniem większego zakupu: Chociaż to właśnie podczas codziennych zakupów produkujemy najwięcej śmieci, to potencjalnie większe zagrożenie dla środowiska mogą mieć decyzje o wymianie regału, pralki czy telewizora. Szkodliwe dla środowiska mogą być zwłaszcza te ostatnie, czyli sprzęt RTV/AGD, do którego produkcji wykorzystuje się związki chemiczne i wiele rzadkich metali. Dlatego

zawsze warto zorientować się, czy sprzęt elektroniczny z drugiego obiegu nie zaspokoi naszych potrzeb. Kupując sprzęt RTV/AGD, warto zwrócić uwagę na jego klasę energetyczną i trwałość. Zastanówmy się też, czy będziemy na tyle regularnie korzystać z danego przedmiotu, że warto go kupić. Być może wystarczy zapytać sąsiada, czy może nam pożyczyć jakieś narzędzie np. wiertarkę. Co zrobić z meblami, które są już wytarte i nie pasują do wnętrza świeżo wyremontowanego mieszkania? Zastanów się, czy zamiast kupować nową kanapę czy fotel, nie lepiej je odświeżyć, np. poprzez wymianę obić.

Zastanów się zanim wyrzucisz!

Rzeczy używane, których już nie potrzebujesz np. meble, sprawny sprzęt AGD, książki, ubrania, zabawki, sprzęty sportowe i dla dzieci możesz oddać komuś, kto ich potrzebuje, lub sprzedać. Zasada jest prosta – jeżeli czegoś nie potrzebujesz – podaj to dalej. Jest wiele sposobów, żeby oddać przedmioty, których nie potrzebujemy w dobre ręce. Można skorzystać z internetowych portali z ogłoszeniami lokalnymi, lub oddać te rzeczy instytucjom, które prześlą je potrzebującym.

Drugie życie można nadać wielu przedmiotom. Używane ubrania można przerobić, a używane meble odświeżyć przez wymianę obić, uchwyty, poręczy, czy też przez przemalowanie itp.. Nie dość, że nie wytwarza się przy tym nowych odpadów, to można zyskać odnowione, wartościowe przedmioty, z których radość może być taka sama, jeśli nie większa, niż z nowo zakupionych.

Zmniejsz ilość generowanych przez siebie odpadów:

Do pakowania drugiego śniadania wykorzystuj pojemniki wielokrotnego użytku.

Naklej na skrzynce informację, że nie życzysz sobie ulotek!

Jeżeli to możliwe ogranicz ilość zużywanego papieru:

- wysyłaj korespondencję pocztą elektroniczną zamiast tradycyjnych listów,
- zrezygnuj z papierowych faktur i rachunków za media i usługi oraz z tradycyjnych wyciągów bankowych na rzecz dokumentów przekazywanych w wersji elektronicznej,
- jeżeli musisz coś wydrukować, to drukuj dwustronnie,
- tam, gdzie możliwe wykorzystuj papier wcześniej zapisany jednostronnie.

Jeżeli możesz wymień źródło ciepła na paliwo stałe na ogrzewanie sieciowe lub gazowe. W ten sposób wyeliminujesz zarówno odpady popiołu jak również ograniczysz emisję substancji szkodliwych do środowiska.

Jeśli masz przydomowy ogródek, kompostuj odpady spożywcze, które stanowią 31% wytwarzanych przez Ciebie odpadów. Posłużą do nawożenia Twojego ogrodu, a obecna technologia pozwala przechowywać kompost w sposób bezpieczny i nieuciążliwy.

KOMPOSTOWANIE

to jedna z najlepiej sprawdzonych METOD POWTÓRNEGO WYKORZYSTANIA ODPADÓW

Kompostowanie pozwala zmniejszyć o 30-50% ilość odpadów wywożonych na wysypiska. W przydomowym kompostowniku można przetworzyć nawet 300 kg odpadów w ciągu roku. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dopuszcza prowadzenie przydomowego kompostownika.

Pamiętajmy, że prawidłowo przygotowany kompost jest przyjemny w dotyku, a zapachem przypomina ściółkę leśną. Uzyskanie odpowiedniego efektu ułatwi stosowanie dziesięciu podstawowych zasad kompostowania:

- kompostownik powinien być dostosowany wielkością do potrzeb gospodarstwa domowego;
- pojemnik należy umieścić bezpośrednio na naturalnym podłożu, aby umożliwić dostęp do odpadów mikroorganizmom żyjącym w glebie i przyspieszającym naturalne procesy rozkładu materii. Taki pojemnik można zbudować z kamieni, cegieł, drewna lub wykorzystać plastikowe pojemniki z polietylenu o wysokiej gęstości, dzięki którym kompostownik jest mrozoodporny;
- jeśli to możliwe, kompostownik powinien stać w zacienionej części ogrodu;
- nie wszystkie odpady organiczne nadają się na kompost, trzeba je więc segregować;
- im bardziej rozdrobnione odpady, tym szybciej ulegają rozkładowi;
- ważne jest utrzymanie odpowiedniej wilgotności przyzmy kompostowej. Jeśli jest zbyt mokra i zaczyna wydzielać nieprzyjemny zapach, należy do niej dodać odpady wchłaniające wodę, np. tekturowe wytłoczki po jajkach albo papier gazetowy zgnieciony w kulki;
- w celu przyspieszenia procesu rozkładu można przesypywać kolejne warstwy odpadów zwykłą ziemią ogrodową;

- dodana do kompostownika szczepionka bakteryjna, dostępna w sklepach ogrodniczych, zabezpieczy kompost przed nieprzyjemnym zapachem i dodatkowo przyspieszy proces rozkładu;
- raz na dwa tygodnie należy wymieszać zawartość kompostownika, żeby umożliwić dopływ powietrza do wszystkich warstw. Proces rozkładu z udziałem tlenu, w przeciwieństwie do beztlenowego gnicia, przebiega bez wydzielania nieprzyjemnego zapachu;
- po dodaniu kolejnej porcji odpadów dobrze jest przykryć kompostownik (np. matą słomianą lub workiem z juty), aby nie tracił wilgoci i ciepła.

Czas oczekiwania na efekty to około 5-6 miesięcy. Jeśli kompostownik zostanie założony na wiosnę, to jesienią pierwsza porcja kompostu powinna być gotowa!